

Posudek vedoucího bakalářské práce

Liubov Trebushkova: Folklorní podání o samozvancích. FF UK, Praha 2014, 51 str.

Předložená bakalářská práce se pokouší komplexně zabývat fenoménem samozvanectví, který je spjat s ruskými politickými a historickými tradicemi. V Rusku existovaly a dosud existují specifické tradice vládnutí, které se vyznačují i tím, že citují z dějin. Vyskytovaly se rovněž různé utopie a ideály (například o vracejícím se carovi – osvoboditeli). V podstatě jde o určité mocenské symboly, jež také vstupovaly do kozácko-rolnických povstání Ivana Bolotnikova, Stěnky Razina, Jemeljana Pugačova a dalších méně známých aktérů dějin. Samozvanectví nelze chápat jako čistě ruský fenomén, avšak v žádné jiné zemi nebyl tak frekventovaný a nesehrával tak specifickou roli v dějinách státu jako v Rusku. Kořeny tohoto fenoménu nebyly dosud uspokojivě objasněny. Domnívám se, že je třeba v tomto případě počítat mimo jiné s invariantem dvojníka. V sociálním plánu se samozvanectví traktuje jako jedna ze stabilních forem antifeudálního protestu, v politickém plánu pak představuje boj o moc. Je třeba zvýraznit i jeho religiózní aspekt: vnímání carské moci jako moci sakrální. Jinak chování samozvance vykazuje silné rysy karnevalového chování.

Se shora uvedenými premisami je Ljubov Trebuškova srozuměna a navíc detailně analyzuje další aspekty zvoleného fenoménu. Podotýkám, že při svých studiích na zahraničních univerzitách si vytvořila ke studované problematice potřebný odstup.

Přínos předložené práce lze spatřovat mimo jiné v detailní analýze opírající se reprezentativní bibliografii. Jde vlastně o důkladnou mikroetnologickou a folkloristickou sondu zahrnující pečlivou textovou či diskurzivní analýzu. Už na první pohled je patrné, že se autorka ve sledované problematice vyzná a že dokáže přesvědčivě argumentovat. Na okraj uvádím, že se mohla větší pozornost věnovat tartusko-moskevské škole s jejími druhotnými modelujícími systémy, metodou binárního kontrastování a zájmem o ritualizované chování.

Za pozornost stojí, že autorčina bakalářská práce je vhodně členěna na kapitoly a podkapitoly, v nichž se podává plastický obraz samozvanectví. K předloženému pojednání nemám jako vedoucí práce meritorní připomínky nebo výhrady. Po formální stránce práci nelze nic vytknout, neboť se v ní nevyskytují žádné pravopisné chyby. Avšak dodávám, že Ljubov Trebuškova mohla na některých místech text poněkud rozšířit, aby se jednak doplnila sledovaná problematika a jednak vizuálně zvětšily odstavce. V některých případech je text bakalářské práce poznamenán stručností výkladu.

Celkově lze konstatovat, že Ljubov Trebuškova ve své bakalářské práci osvědčila schopnost získat relevantní údaje ke zvolené problematice. Prokázala, že umí pracovat v určité oblasti studia a že dokáže získané poznatky interpretovat. Předložená práce je přijatelně provedena jak po stránce metodologické a teoretické, tak i praktické. Protože autorka podala solidní badatelský výkon, práci lze přijmout jako vhodný podklad k obhajobě.

Závěr: Bakalářská práce vyhovuje stanoveným kritériím, doporučuji ji klasifikovat známkou v ý b o r n ě .

V Praze dne 25.1. 2015

Doc.PhDr. Bohuslav Šalanda, CSc.

